

DR KENÉZ - KURLÄNDER EDE

SZEMLÉJE

SZOMBAT

TISZA ISTVÁN ISMERETLEN LEVELE

Glücksthal Samu. — Grauer Vilmos emlékezete. — Az Óbudai közgyűlés. — Hamis talmudi gyöngyszemeket sibolnak. — A főrabbi veje. — Olvasom... Nem olvasom... — Hirek.

V. évfolyam 5. szám.

1932. február 26.

A címlap Berény Róbert rajza.

SZOMBAT

Dr. KENÉZ-KURLÄNDER EDE
SZEMLÉJE

Glücksthal Samu

A városházi pártok torzsalkodása a főváros felsőházi képviselőinek választása körül, mélyen sajnálatos meglepetést hozott: *Glücksthal Samu* kimaradt Budapest székesfőváros felsőházi kiküldötteinek sorából. A Wolff-párt fogott össze ellene, ami azonban egyéb választási taktikázások és trükkök nélkül nem járt volna sikerrel. Így azonban megtörtént, hogy kisebbségben maradt az a férfi, aki harminc esztendeje megszakítás nélkül tagja a főváros közgyűlésének, aki ennek a testületnek legnagyobb korifeusaival: *Polónyi Gézával*, *Vázsonyi Vilmos-sal*, *Meltai Ferenc-cel*, *Piatthy György-gyel* egyenrangú helyzetet vívott ki magának a *Bárczy István* polgármestersége idején s ezt a helyzetét érintetlenül tudta megőrizni *Sipőcz Jenő* polgármestersége idejében is. Nálánál kombattánsabb tagja alig van a testületnek; a főváros létérdekébe vágó kérdéseken feltétlenül uralkodik s az ő felszólalásai a főváros közgyűlésén mindig a valódi szakértelem megnyilvánulásai. A főváros érdekeinek, törekvéseinek harcosa volt a felsőházban is, amelynek rövid időn belül egyik tekintélyes személyisége lett, akinek beszédeit nagy figyelemmel kísérték és komoly elismerésben részesítették. Valósággal érthetetlen, hogy ilyen igaz közéleti érték kicsinyes pártvillongásoknak eshessék áldozatul oly testületben, amely maga is már régen örökös tagsággal méltányolta érdemeit. Mint a közérdek képviselői, nem is tudjuk elhinni, hogy *Glücksthal Samu* ezért az egész váratlan bántalomért megfelelő elégtételben ne részesüljön s a magyar igazságérzet ne tegye jóvá az elkövetett hálátlanságot és igazságtalanságot.

*

Igy ír *Glücksthal Samu*-ról az előkelő és hűvösen objektív *Pesti Hirlap*. Nekünk kétszeresen fáj az a politikai intrika, amellyel Wolffék orozva és hátba támadva kiturták a felsőházból felekezetünk egyik legjobb és legtehetségesebb tagját. *Glücksthal Samu* két munkakört
Országos Rabbiképz - Zsidó Egyetem Könyvtára

választott magának: a *hitközséget* és a *városházát* és fényes tehetségével a közéleti munkának mindkét frontján vezéri pozíciót vívott ki. E hasábokon többször méltattuk már *Glücksthal Samu* jelentőségét és érdemeit s most újból csupán azt szögezzük le, hogy mindig *Glücksthal Samu* adott fényt és méltóságot annak a pozíciónak, amit betöltött, nem pedig fordítva. Csak az intrikusok elvakultságára vet jellemző fényt, hogy a törvényhatósági bizottság egyik *legértékesebb örökös tagját* elütötték annak a lehetőségétől, hogy klasszikus tudását és invencióját a felsőházban is gyümölcsöztesse a köz javára. A felsőház is *érezni fogja annak a főlényes és széles skálájú tudásnak a hiányát*, amelyet *Glücksthal Samu* személye reprezentált, mi a magunk részéről pedig legfeljebb azzal vigasztalhatjuk magunkat, hogy *Glücksthal Samu* ezentúl több időt fordíthat majd a *felekezeti munkára*. Reméljük azonban, hogy a közóhaj nyomásának engedve, az illetékesek reparálni fogják a *Glücksthal Samuval* történt igazságtalanságot és hitközségünk kiváló alelnöke rövidesen ismét képviselni fogja a felekezet és a főváros érdekeit a felsőházban.

Egy hang a korláton belülről

Gróf Hunyadi Ferenc: „Hálával emlékezem meg arról, hogy zsidó vallású képviselőtársaim ebben a tüntetésben a mi oldalunkon vesznek részt. Nem lehet közömbös a vallásüldözés és tiltakozunk ellene”. (1932. II. 11.)

A Szombat nem politizál; Isten politikáját és a magyar zsidó társadalom eseményeit emlegeti öt esztendő óta hasábjain. Harcol az igazságtalanság ellen és az a törekvése, hogy a magyar zsidó társadalomra boldogabb napok következzenek.

Most az egyszer kivételt kell tennünk: de, ezt sem mi kezdeményeztük. A legkatolikusabb főurak egyike, gróf Hunyadi Ferenc országgyűlési képviselő, a legutóbbi napok egyikén felszólalt a magyar parlamentben, tiltakozott a spanyolországi katolikus vallásüldözés ellen és a külügyminisztert barátságos intervencióra kérte fel. Ezenkívül a tiltakozó irását aláíratta keresztény, keresztyén és zsidó képviselőkkel, akik azt készségesen tették meg.

A magyar törvényhozók és a magyar

parlament — ime! — egyöntetűen, szépen, nemesen a vallásszabadság védelmére kelt; tiltakozott, hogy — Spanyolországban üldözik a katolikusokat . . .

Elismerjük, hogy ez szép emberi cselekedet volt. Lelkesedésünkbe azonban egy ürömecepp vegyül, ha hazagondolunk, hoi közismerten még mindig baj van a lelkiismereti szabadsággal. Ezt a hiányosságot érzi a széplelkű gróf Hunyadi Ferenc is, mert fájdalmasan kérdezte: „**Miért van az, hogy a magyarok csak akkor tudnak összefogni, amikor távollevőkről van szó?**”

A grófi kérdésre, amely a mi lelkünk-ből is fakadt, engedelmet kérünk! — csak imigyen válaszolhatunk:

Van valami tragikus, de figyelmeztető is abban, hogy a világ két legkatolikusabb államában: Mexikóban és most Spanyolországban, vallásüldözés folyik. Mindkét állam teljesen katolikus ország, melyekben, mert nincsenek más felekezetek, tehát felekezeti izgatás sem lehet. És mégis! Vagy éppen ezért?

Az oka? Nagyon egyszerű. Más a vallás és más a politika. A vallást nem szabad összekeverni a politikával és a politikát a vallással. Mert a vallás az ég felé mutat, örök eszményt képvisel, a politika pedig földi, emberi tákolmány, nemritkán nem éppen nemes célokkal. Mindebből tehát az következik, hogy ha a vallás összeházasodik a politikával, a politika megöli a vallást, mert útjában van.

Mexikó és Spanyolország példái világosan és félreérthetetlenül mutatják, hogy az állampolitika útja merre vezet, ha a vallás több akar lenni. Akkor kigyulladnak a templomok: a nép, amely mindig, a világ teremtése óta, eszközzé, végrehajtó hatalommá emelkedik: összetöri a hitet, hátat fordít az Égnek. A vallásszabadság pedig önkezéből így kap halálos sebet.

Az egészséges állapot, a fejlődésképes állapot pedig az, ha a vallásszabadság fényesen ragyog egy ország felett és a vallás is, a politika is, végzi, egymást kiegészítve, munkáját. A politikát a val-

asznak kell kiegészítenie, de úgy, hogy ahol a politika végződik, ott kezdődjék a vallás. De soha megfordítva! Mert akkor mindig baj van.

Ha jól emlékszünk, jó pár száz esztendeje, hogy Spanyolországból kikergették a zsidóságot. Földönfutóvá tették. És ezeknek a koldussá és földönfutóvá tett zsidóknak maradékai még ma is – spanyolul beszélnek. Lehet-e erről meghatottság nélkül beszélni? Lehet-e egy nemzet iránti hűséget szebben glorifikálni, amint azt glorifikálták a világha kergetett szegény spanyol zsidók?

A vallásszabadság eszméjéről pedig tovább kell beszélni! A spanyol példa kell, hogy a maga borzalmaival felnyissa a szemeket, az elméket és megnyissa a sziveket.

Talán hajnalodik már? A Biblia ragyogó tanítása: **Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat! . . . megelevenedik, élő valóság lesz és Isten dicsőségére az igazi boldogság és fejlődés fakad belőle!**

Lehet-e, aki ellenszegülhet?!

Mészáros Lajos János.

A budai izr. hitközség közgyűlése

A budai izr. hitközség képviselőtestülete február hó 16-án este tartotta meg Zsigmond utcai székházának disztermében rendes közgyűlését, melyen a múlt évi zárszámadásokat tárgyalta. Az elnök, dr. Kriszhaber Adolf jelentésében kegyelettel emlékezett meg Julius Rosenwald az emberiség közismert jótévője, dr. Grauer Vilmos, a pesti hitközség jótékonyági előljárója, dr. Bacher Vilmosné, az igazi zsidó nő és Wassermann Lipót, a hitközség pénztárnokának elhunytáról. Áttérve a zsidóság általános helyzetének ismertetésére, rámutatott a németországi sirrombolásokra, és a héber-antiszemita diákzavargásokra, s mint ellentétes örvendetes hirre: az alig néhány éve fennálló palesztinai héber egyetem eredményeire. Mint örvendetes eseményt említette az Országos Rabbiegye-

sület 25 éves jubileumát, valamint a MIKÉFE 90 éves jubileumát és felhívta a budai izr. hitközség tagjainak figyelmét erre a nevezetes intézményre. Ismertetése során a következő kijelentést tette:

„Az utóbbi hetekben nagy feltűnést keltett egy előkelő, nemzsidó helyről kiindult térítési mozgalom, mely különösen a magyar zsidóságra kívánt hatni azáltal, hogy a missziós beszédek egy része tartalmilag a nagy nyilvánosság elé kerültek és így szinte provokálták a zsidóság ellenállását. Akik a zsidóság erkölcsi tartalmát ismerik, azok nagyon jól tudják, hogy ilyen térítési kísérletek hivatásunkra hatással nincsenek és nem is lehetnek. Azért teljesen feleslegesnek látom azt a nagyméretű ellenhatást, melyet ez körünkben, különösen sajtónk körében kiváltott. **Mi ennek a kísérlet-**

OLVASOM,...

NEM OLVASOM...

Olvasom

a Budapesti Hirlapban T i s z a I s t v á n gróf egyik ismeretlen levelének következő érdekes mondatát: „Az élet örömeit élvezni tudó lelki megnyugvást nem adhat más, csak a keresztény világnézet és a jó Istenbe vetett bizalom“. Ilyen érdekes emberi és politikai dokumentum már régen került napvilágra. A levél több fényt derít T i s z a István gróf lelki világára, mint két kötet életrajz. Kötelesség és Istenhit voltak életének vezérfonalai, ismerte a körülötte leselkedő veszélyeket és mégis félelem nélkül haladt előre elhivatottságának útján. Levelének egyes mondataiból a régi proféták ihlete és ereje sugárzik ki. Jeremiás és más proféták is megsejtették az őket fenyegető tragikus véget, de ezzel mit sem törődve, belső erőktől űzve mentek előre az Isten által rájuk parancsolt rögsős úton. A fent idézett keresztény világnézetnek nincs és nem is lehet éle a zsidóság ellen, mert nincs külön keresztény, muzulmán, budhista és zsidó világnézet, csak egységes etikai világnézet van, amely közös minden vallásnál. Mondhatnám, hogy Tisza István ezt a kife-

jezést, mint „parole de facon“-t használta, de inkább azt hiszem, hogy ő ezzel a maga kálvinista felfogásának adott kifejezést, ami természetes is, mert minden hívő azt tartja, hogy az ő vallása a legjobb és az egyedül üdvözítő.

Olvasom

a nemrégiben elhunyt Jarnó József, a magyar származású, kitűnő bécsi színész emlékiratait. Egy iskolai emlékét eleveníti fel többek között, amelynek során a tanító rárivallt: Üljön le Jarnó! Ugylát-szik, a legtöbb őszinteséget megkövetelő műfajban, a memoárban is előfordulhatnak hazugságok. A „Fehér ló“ Ferenc Józsefjére ugyanis legfeljebb csak úgy rivallhatott rá a tanító, hogy „üljön le Kohn“. Mert Jarnó gyermekkorában még Kohn volt, kis pesti zsidógyerek, s a híres művésznak, aki most az evangélikus temetőben alussza örök álmát, bizonyára kellemetlen volt visszaemlékezni a levetett vallásra és az eldobott névre. Ő is, éppúgy, mint a kismartoni Goldmann fiú — alias Max Reinhardt — és mint R. K. a magyar kollégája, akinek zsidók vették meg a családi házat, a zsidóságtól kapta a tehetséget, a zsidóság vállain kapaszkodott fel a karriér csúcsára, aztán mikor nem volt szükségük rá, úgy dob-

FRISSEN FEJT MELEG TEJ

közvetlen a fejésnél is kapható, orvosi felügyelet alatt álló

Tehenészeteimben

VII., DOB-U. 37. SZ. (Az udvarban.)

és IX., MAGDOLNA-UTCA 24. SZ.

A tehenek és a fejés megtekinthetők! Kivánatra házhoz szállítva.

Betegeknek, kis babáknak egy tehéntől is.

Fejés reggel és este 5—8-ig.

ták el a zsidóságot, mint egy fölösleges ruhadarabot. Csak az érthetetlen, hogy akit cipőben kereszteltek, miért akarja kereszttségét visszavezetni, lehetőleg a születése előtti időkre, mikor az ügysem sikerülhet, mert az emlékirat hamis adataira nagyon könnyű rácáfolni az --anyakönyvvel.

Olvasom

A felekezeti sajtó megható egyetértésben egy orthodox lapjal szemben megvédi a *Freudigeréket*. Azt hiszem, felesleges túlbúzgóság, mert ők nem szorulnak védelemre egy kis kaliberű lövegből jövő tüzelésnél. Majdnem oly stilszerűtlen ez, mint amikor *Stern Samut* elnökké való jelöltetése előtt megtámadta — az Egyenlőség, s ezzel szemben megvédte őt — az orthodox Zsidó Ujság.

Olvasom

mint a zsidó szolidaritás megható példáját, hogy a Hias nevű karitativ társaság a szovjekormánnyal való megegyezés alapján mozgalmat indított, hogy az oroszországi zsidókat ellássa macesszel és husvéti élelmiszerekkel. A mozgalom már egészen nagy arányokat öltött: nemcsak az amerikai, de az angol, francia, német, sőt, az osztrák zsidók is összefogtak a nemes cél érdekében, hogy az orosz hitestvérek a rituálé szabályainak megfelelően ülhessék meg Peszach ünnepét. Ausztria zsidósága szegényebb a magyar zsidóságnál, mégis tud és hajlandó áldozatot hozni. Hogyan lehetséges, hogy éppen csak nálunk nem talál visszhangra egy ilyen igazán nemes és szép akció?

Olvasom

hogy Giszkalay János, a kitünő erdélyi zsidó költő Uj Kor című lapjában engem azzal vádol meg,

hogy én hamis talmudi gyöngyszemeket hoztam forgalomba. Ezt a vádat tőle már csak azért sem veszem rossz néven, mert világszerile Budapestet tekintik — a hamis gyöngyszemek centrumának, ahonnan e gyöngyszemek exportját irányítják. Ezzel szemben szabadjon leszögezmem a következőket: én nem azt állítottam, hogy a kereszténységnek szinte dogmává merevült tantételei az eredendő bűnről és a megváltásról benne foglaltatnak a mi szentírásunkban, csak azt irtam, hogy hasonló tételekkel találkozunk a mi szent könyveinkben is, annak kiemelésével, hogy a megváltást nekünk a színáji kínnyilatkoztatás hozta meg. (Lásd: Sábosz traktatus 146/a.) Ennek bővebb magyarázatát jövő számunkban adom.

Nem olvasom

Több levelet kaptam, amely megdicsér, milyen szép héber felirattal láttam el Frankl Adolf orthodox országos elnöknek a Szombat múlt számában megjelent arcképét. Az egyik levél azonban citátum-hamisítással, illetőleg hamis bibliai gyöngyszem forgalombahozatalával vádol. Azt irtam ugyanis Frankról „rocu j lechol echov“, ami azt jelenti, hogy: „kedvelt összes testvérei előtt“. No most levélíró olvasóm kioktat, hogy ez a citátum Eszter könnvéből van véve, de ott Mordechájról az mondatik: „rocu j lerov echov“, hogy kedvelt testvérei „zöme“ előtt. Olvasóm azonban nem tudja, hogy a talmud éppen abból állapítja meg, hogy Mordechájnak voltak ellenségei, Frankl Adolfnak ellenben — biztosan állítom — nincsenek, s ezért ő nála a talmudi magyarázat értelmében kell variálni a bibliai igét.

Nem olvasom

Egyik olvasóm a múlt számban megemlített „mazoth“ csodabogár gyűjteményt, amelynek alapját lerakta a dohányuccai kettős elnevezésű Istennév (Adaunoj s Adonáj) egy példánnyal szá-

porította. A Pesti Chevra Kadisa ugyanis alapítási évfordulója alkalmával I., vagy II. Adar újholdja előtt templomi összejövetelt szokott tartani, amelyet meghívója így nevez: „jom-kipur kot.“ Egész bátran mellőzhetné ezt a mosolyfakasztó rövidítést, s „kot“ helyett írhatná: kotajn, vagy kotaun, esetleg kátan, vagy ha tetszik: kátán, s ha már röviditenek, ne a neveket rövidítsék, hanem inkább az ilyenkor szokásos prédikációkat.

Olvasom

Hartstein Lajos, a magyarországi központi orthodox iroda ügyvezető alelnöke 50 év óta működik. Az összes felekezeti lapok pártkülönbség nélkül méltatják a tehetséges, nem mindennapi kaliberű férfi eredményes működését. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy éppen az ő működése megkezdéséről egy szlovenszkói lapban néhai Reich Koppel budapesti főrabbi fia, a verbói főrabbi rendkívül érdekes intimításokat közöl. Alkalomadtán ismertetni fogjuk.

Nem olvasom

Az ujonnan megalakult magyar mohamedán eklézsiában pártszakadás állott be. Az egyik rész a „bülbül“ szavú Abdulatif köré csoportosul, a másik egy másik effendi mellé. Mi ennek oka? Semmi más, mint az, hogy a négy pesti zsidó, aki — mint a Szombat múlt számában megírta — muszlimmá lett, nem tudja nélkülözni a két országos irodát, s négyen megalakítják az orthodox mohamedán, valamint a neolog mohamedán felekezetet, s a lapokban hadakoznak egymásnak állításaival, azt mondják, hogy „seker bilbül“ (hazug beállítás), de muszlim kiejtés szerint „seker bülbül“.

Nem olvasom

Influenza következtében meghalt Riemer nyugalmazott mérnök, az a derék mosolygós bácsi, aki évtizedeken át min-

den prédikációnál, minden előadásnál jelen volt, amivel fényes tanubizonytságot tett idegzete s gyomra erőssége mellett. Épp ezért érthetetlen, hogy oly gyorsan elhunyt. A neológ Pest egy rokonszenves típusa, mely egyformán lelkesedik a jó, s a legostobább előadásért, halt el benne. Ha az Ur-Isten is oly kegyes kritikusa lesz, mint amilyen ő volt, az Éden leggyönyörűbb páholya van fenntartva számára.

Nem olvasom

Halász Frigyes volt hitközségi előljáró, dr. Kohn főrabbi veje, Halász izr. polgári iskolai igazgató fia elhunyt. Igen gazdag ember volt, de a hitközségre nem hagyott semmit — csak egy vagy két kitért gyermeket. Pedig még a hozományát is hitközségi pénzből kapta. Régen mondom, hogy a hitközségek válogassák jól meg a rabbi jait, a rabbik még jobban a vejeiket és a hitközségek legjobban az előljáróikat.

Olvasom

Karl Schweitzer dr. berlini professzor előadását Nietzsche kereszténységéről, amelyet a bécsi evangélikus héten tartott. A Nietzsche iránti érdeklődés — mondta a professzor — nagy változásokon ment keresztül. Kezdetben nem vették komolyan, aztán divat lett, majd kiment a divatból, a világháború alatt viszont a biblia és a Faust mellett Nietzsche Zarathusztrája volt a legolvasottabb könyv a német lövészárkokban. A kereszténységhez való viszonyát is ellenmondásokkal teli a korszellemmel szembehelyezkedő, harcoss természete határozza meg. A korát dekadensnek tartja és e dekadenciáért a keresztény vallást és morált teszi felelőssé. A szenvedélyessége erősen befolyásolja ítéletét, amikor azt állítja, hogy a buddhizmusban több az aktivitás, mint a kereszténységben. Szerinte „csak egy

keresztény volt, az, aki meghalt a kereszténen". Művei mégis telve vannak az újtestamentumból vett gondolatokkal és szavakkal. Annyira realista volt, hogy csak abban tudott hinni, ami teljesen átment a valóságba. Legbelsejében majd elepedt a kereszténységért és szenvedélyes támadásait nem is a kereszténység lényege, hanem annak gyakorlata ellen intézte.

Olvason

a Zsidó Szemle vezércikkét, mely éles hangon tiltakozik a közéletben egyre jobban elharapódzó ön- és cserekultusz ellen. (Cserekultusz alatt azt a szokást értjük, mikor egymást magasztalják és dicsérik agyba főbe az urak.) A sajtónak valóban kötelessége a közéletnek ezt

a beteges tünetét kritikai megjegyzésekkel kísélni és gátat vetni annak, hogy ez még tovább terjedjen. Sabbataj Cvi, az álmessiás neve annak idején még a liturgiába is belekerült. Az álmessiás már rég a muzulmán hitre tért volt és ennek ellenére világszerte megemlékeztek róla a kaddis imában. Ha nem küzdünk erélyesen egyes uraknak egymás érdemeit magasztaló kultusza ellen, akkor megtörténhetik, hogy a legközelebbi jubileum alkalmából a rabbitestületek elrendelik majd, hogy az illusztris főszerkesztő úr nevét foglaljuk be a kaddis imába, lehetőleg az elején, mindjárt a — jiszgadal szó után. Egyébként e beteges kultusz ellen magam is küzdök, de nem vezető helyen, mint a Zsidó Szemle és nem fecsérelek erre a témára ciceró betűket, mikor a petit és a nonpareille is megteszi.

A kóser koszt dicséreti

Bécsben a napokban meghalt egy híres kóser vendéglős, akinek kitűnő konyhája olyan népszerűségnek örvendett Bécsben, mint nálunk Budapesten a Stern Mártoné. Halála alkalmából **J. Bauer**, a jónévű osztrák költő verset írt a Neue Freie Presse-be, amelyben a kóser koszt örömeit magasztalja. Ezt a kedves és szellemes gasztronómiai verset itt közöljük:

I.

Meghalt Bécsben egy vendéglős,
kit nagyon sokan tiszteltek,
mert költő volt, költője a
rituális ételeknek.

Inycsiklandó illat lengett
egy-egy remekbe sült „versén“,
mit élvezni nem kell más, csak
jó gyomor és teli erszény.

Róla szólnak strófái e
gasztronómiai dalnak,
dicsét zengik libamájnak,
tortának és diós halnak.

Egy este épp tőle jövet
megláttam egy kollegámat,
aki horogkeresztet hord
s bős védője a fajának.

Szervusz öreg! — üdvözölt ő,
s némi enyhe gúnnyal mondta:
— Ugy látom a rituális
Sacherhoz jársz. Jó a konyha?

S míg egy darabot sétáltunk,
egyre azt kérdezte tőlem,
mi a különleges és jó
ilyen kóser vendéglőben.

II.

S hévvel magyaráztam néki,
ki szavaim leste, várta,
milyen gyönyöröket nyujt egy
rituális menükártya.

Első fogás, mit a pincér
étvágygerjesztőnek tálal,
egy jókora nagy adag ponty
telehintve mazsolával.

Majd a sólet jön, mit Heine
úgy szeretett, úgy imádott,
sütbe dobott volna érte
szobrot, halhatatlanságot.

Ha eszembe jut a sólet,
lelkem csupa himnusz, hála,
s áhitattal mondom: sólet,
ricsetek felkent királya!

Haha! — nevetett kollégám
ezen az áradozáson,
de azért csak unszolt egyre,
folytassam előadásom.

S beszéltem a libamellről,
melv fokhagymás zsirtól fénylik,
a jó szagú pecsenyéről,
melynek omlós neve — Bélig.

III.

Hozsánna a libamájnak!
Oh előételek gyöngye!
Furcsa, hogy meg sem említi
Brillat Savarin úr könyve.

Hogyha libamáját eszem,
gondjaim elcsendesednek,
ezt a mennyei eledelt
„gönnolom“ az embereknek.

Közbevágott a kolléga:
— Hagyd a Béliget s a májat,
szódabikarbóna nélkül,
ezektől csak gyomrom fájhat.

— Nem kell szódabikarbóna
— intettem le — ugyan kérlek!
Pótolják ezt pompás, édes,
savanyú, zöld főzelékek.

Mint a folyékony smaragd, úgy
csúsznak ezek a barchesszel
(mákkal beszórt fonott kalács
a barchesz — ezt jól jegyezd fel!)

S a párolt nyelv sem utolsó!
Szivből ajánlom e nyelvet
az uraknak, kik minket a
parlamentben képviselnek.

IV.

Hát ha ösmernéd a flódnit:
lekvárt és diót és mákot
egyesít ez a sütemény.
(Halljátok széthúzó pártok? !)

De a flódnit is ejtem, ha
kugli kerül terítékre.
Csodálatos ez a kugli.
Isten kiválasztott étke.

Óh, e gyöngyben, mintha két íz:
édes, csipős egybekelne!
Édes, mint Dávid hárfája,
csipős, mint a Hámán nyelve.

S ama bizonyos libarész,
mely a sóletből kacsingat.
Nem állhatok neki ellen,
elveimben is megingat.

Kedveli e libarészt a
paloták s kunyhók lakója,
azt lehet mondani, hogy a
liba a zsidók disznója.

Küldjünk sóletet libával
Genfbe a Népszövetségnek,
így hamarabb megszűnnek a
népek közt az ellentétek.

V.

A kollega úr szemében,
már a vágy kezdett tüzelni,
meghívtam hát másnapra, hogy
menjünk együtt ebédelni.

és a vendéglőben — éppen
szombat lévén — remek koszt volt.
Körülöttünk sok hittestvér
és horogkeresztes kosztolt.

S isteneknek való színház
volt a kollégám ebédje:
evett, evett teli szájjal
minden falatot dicsérve.

Mellényét is kigombolta,
hogy csak többet ehessen még ..
— Bámulattal nézte roppant
étvágyát a többi vendég.

Végül mint egy tömött liba
fujtatott és úgy pihegte:
— Ha nem volna oly fájdalmas,
áttérnék a te hitedre.

ford.: VÉR ANDOR.

PÁPAI MÁRTON DR. JUBILEUMA.
A budapesti orth. hitközség titkára. Pápai Márton dr. 25 éve áll hitközsége szolgálatában. Ebből az alkalomból bensőségtünneplésben volt része a kiváló titkárnak, aki harmadfél évtizedes nagyszerű működésével sokban hozzájárult az orth. hitközség nagyfajta fejlődéséhez. Az ő működése alatt épített a hitközség templomot, iskolát, fürdőt és más intézményeket és éppen Pápai dr. nagy tudásának, agilitásának és szeretetreméltó egyéniségének tudható be, hogy e hatalmas hitközség adminisztrációjának gépezete olyan pontosan és kifogástalanul működik. Pápai dr.-t jubileuma alkalmából számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

hof Géza, Kalán Gyula, Kovács Hermann, Krammer Dávid, Károlyi Ármin, Kohn Hermann, dr. Krausz Jenő, Ledermann Mór, dr. Linhardt Alfréd, Mezőfi Vilmos, dr. Patai Samu, dr. Pollák Ede, Reisz Gyula, Reichenberg Jakab, Roth Mór, Rózsa Rezső, Schwarz Adolf, Schwarz Jenő, Singer A. Adolf, dr. Steiner Izsó, dr. Steiner Gyula, Steiner N. Ármin, Steiner Henrik, Steiner Jakab, Tausz Lipót, Tauszig Vilmos, Vámos Henrik, Weisz Ede, Weizkopf Zsigmond és Wilhelm Fülöp. Ezen ülés célja az Erzsébetvárosban a béke és az összetartás megteremtése. Schwarz Adolf indítványára elnöknek Ledermann Mór képviselőtestületi tagot választották meg, ki az ülést megnyitván, afölötti örömeinek adott kifejezést, hogy végre reátalált az Erzsébetváros önmagára és a béke, megértés jegyében újra ki fogja vinni a hitközségnél az őt megillető pozíciót. Hasonló értelemben szólaltak fel dr. Patai Samu, dr. Blum Simon, Kovács Hermann, Reichenberg Jakab, Mezőfi Vilmos és dr. Steiner Gyula képviselőtestületi tagok. Utóbbi kiemelte, hogy végre — sok évi fáradozás után — sikerült az Erzsébetvárosban az egységet biztosítani. Dr. Blum Simon indítványára Ledermann Mór elnök mellé a végrehajtóbizottságba a következő képviselőtestületi tagok választották meg: Bloch Sándor, Elek Arthur, dr. Hamvai Sándor, Kovács Hermann, Mezőfi Vilmos, dr. Patai Samu, Reichenberg Jakab, Schwarz Adolf, dr. Steiner Gyula és Tausz Lipót.

AZ ORSZÁGOS IZR. TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZET IFJUSÁGA 1952. március 6-án (vasárnap) fél hat órai kezdettel a Farkeskedelmi Csarnokban (V. Mária Valéria utca 12.) műsoros táncestélyt rendez. Belépőjegy ára 2 P. Közreműködnek kiváló művésznők és művészek. A tánczenét a közkedvelt Budai-jazz szolgáltatja héttagú zenekarával. Jegyek elővételben az intézetben és a helyszínen válthatók. Telefon: József 34—0—29.

A PESTI ZSIDÓ GIMNÁZIUM TANULÓI BUDAPEST TORNÁSZBAJNOKAI. E héten február hó 14-én kerültek eldön-

tésre a budapesti középiskolák tornász-bajnokságai. Ebben a 17 fővárosi középiskola tanulói vetélkedtek a különböző tornaszereken eldöntésre kerülő bajnoki címért. Az egyéni bajnokság hat tornaszeren avatott új bajnokot ezévből és a hat bajnokság közül ötöt a Zsidó Gimnázium tanulói nyerték meg. A hetedik bajnokságban, amely a legtöbbféle készséget kívánta meg: az összes szerek együttes bajnokságában az első és második helyre szintén a Zsidó Gimnázium tanulói jutottak be. Legnagyobb sikert érte el: Sárkány István VI. o. tanuló, aki nyújtón, korlátán és az összetett versenyben; Tauber László, VIII. o. tanuló, aki gyűrűhintán és lovon; Bruszt Ferenc VIII. o. tanuló, aki függeszkedésben lett **Budapest középiskolai tornász-bajnoka** az 1951-52. iskola-évben.

Ezen az egyetlen versenynapon 10 bajnoki oklevéllel gazdagodott a Zsidó Gimnázium és nem kevesebb, mint 51 versenyérmét oszthatott ki az iskola igazgatója a boldog győzteseknek. Voltak olyan fiúk is, akik 10-12 különböző érmet kaptak.

Weisz Károly férje, Neumann Mártonné Weisz Paula, Weisz Simon, Vágó Benő és dr. Vágó Gyula gyermekei, mélyszégyen-fájdalommal bánatosan jelentik, hogy szeretett felesége és legjóságosabb anyjuk

Weisz károlyné

szül. Weisz Gizella

68 éves korában, 47 évi legboldogabb házassága után rövid szenvedés után elhunyt.

Az isteni gondviselés mérhetetlen szomorúságunkra elvette tőlünk, akit legjobban szerettünk.

Temetése a rákoskeresztúri zsidó temetőben, vasárnap, e hó 21-én délelőtt 12 órakor volt.

Gyászolják: Neumann Márton veje, Weisz Simonné Martos Hédy, Vágó Benőné Rotschild Boriska, dr. Vágó Gyuláné Sputz Erzsébet menyei, unokái, testvérei, sógorai, sógornői és nagyszámú rokonsága.

KUFFLER ÉTTEREM

Elismert
kóser
házikoszt

1902. ÓTA FENNÁLL. Egy teremmel kibővítve, újonnan átalakítva.

VI., Vilmos császár-ut 39. (Hajós-utca sarkán)
Menürendszer délben, este.

Felolvas szerkesztő és kiadó: Dr. KENÉZ-KURLÁNDER EDE, Budapest, VI. gr. Zichy Jenő u. 43.

Telefon: Aut. 27-1-35. — Az előfizetés ára: egész évre 30 pengő, egyszerű papíron 20 pengő.

Neufeld Zoltán (PANNONIA) nyomda, Budapest, VII. Rombach u. 8. — Telefon: József 42-3-09.

KÖNNYEN AKAR JÁRNI KELNI ?

Palmolive

SARKÓT KELL VISELNI .

Angol, francia uridivat fehér-
nemű- és kalapkülönlegességek

SCHULCZER és SCHWIMMER

Budapest, VI., Andrásy-ut 47. Telefon: 14-5-99.

FAVORIT

ruhafestő és vegy-
tisztító és gőzmo-
só üzem

BUDAPEST, Paulay Ede-u. 51

Szombaton zárva.

30 év óta fennálló üzletemet Kertész-
utca 43. sz. alól VI. Király-utca 58.
alá helyeztem át.

Telefon: Automata 24-0-85.

Seidner Lipót

Posztó, divatszövet és szabókellékek
áruháza. Billiárd, játékasztal és
íróasztal posztók. Ebédlőasztal,
padló- és dekoráció filcek.

TAUBER ÁRON

כשר kóser mészárszéke

BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 10. SZ.

Telefon: J. 422-83.

A pesti izr. hitk. Rabbiságának fel-
ügyelete alatt. Elsőrendű cukorgyári
hizlalásból származó marha-, borju-
és birkahusok. Vágott baromfi áru-
sítás! Rendelések házhoz szállíttatnak.

SIREMLÉKEK

bel és külföldi márványokból leg-
olcsóbb árban részletfizetésre is
kaphatók. Tervrajzok díjtalanul.

EICHBAUM MÓR

sirkőgyáros

BUDAPEST, V., POZSONYI-UT 1-3

TELEFON: 245 - 74.

SIDOL

fém, ablak és márvány
tisztítására a legalkal-
masabb.